

સ્વાનુભૂતિપ્રકાશ

(પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબેનને અર્પણ મંગલમય ભક્તિ સંવાદ)

મારી વાત....

પરમ પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી કાનજીસ્વામી તથા ભગવતી માતા પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબેનની વાણી સાંભળી તેઓશ્રીનાં જીવન વિષે જાણવાની જિજ્ઞાસા કોને ન થાય !

ગત વર્ષે પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનું જીવન એક અનોખી ને અદ્ભુત રીતે જેમાં વર્ણવ્યું છે તે ભક્તિગીત***‘મંગલમય કહાન’** સાંભળતાં ગુરુદેવશ્રીની કોઈ અપૂર્વ મહિમા ને ભક્તિ જાગી અને તેથી હું **‘મંગલમય કહાન’** વારંવાર સાંભળ્યા જ કરતો.

પછી, એવી ભાવના જાગૃત થઈ કે આવી જ કાંઈક રચના પૂજ્ય બહેનશ્રી માટે હોય તો કેવું સારું ! અને એ ભાવના મેં મારા માતા-પિતા પાસે વ્યક્ત કરી. ત્યારે તેઓએ મને કહ્યું “તને આટલી ભાવના છે તો તું સ્વયં ‘ભક્તિગીત’ બનાવ.” માતા-પિતાની પ્રેરણાથી, પૂજ્ય બહેનશ્રી પ્રત્યેના ઉપકાર-બહુમાન-ભક્તિને વશ થઈ આ ભક્તિ સંવાદ **‘સ્વાનુભૂતિપ્રકાશ’** બનાવવાનો પ્રયાસ કર્યો છે. આમાં ક્યાંય પણ ભૂલ-ચૂક હોય તો મને બાળક સમજી ક્ષમા કરશો....

પ્રશમભૂતિ પૂજ્ય બહેનશ્રીનાં ચરણોમાં આ ભક્તિ સંવાદ **‘સ્વાનુભૂતિપ્રકાશ’** અર્પણ કરું છું....

—એક તત્ત્વજિજ્ઞાસુ બાળક

{ પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી કાનજીસ્વામી }
{ દિગંબર જૈન દિવાળી યાત્રા ગુપ }

જય જિનેન્દ્ર.... આ ભરતક્ષેત્રે આ કાળે સ્વાનુભૂતિમાર્ગનો ઉદ્યોત કરનાર, શાસનપ્રભાવક પરમ કૃપાનિધાન શ્રી કહાન ગુરુદેવશ્રીનાં સર્વોત્કૃષ્ટ ભક્ત, જ્ઞાન-વૈરાગ્યની અનુપમ સાધના કરનાર પ્રશમભૂતિ ભગવતી માતાનાં સમ્યક્પ્રાપ્તિનાં.... **‘સ્વાનુભૂતિપ્રકાશ’** પ્રગટવાનાં મંગલ અવસરે **‘પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી કાનજીસ્વામી દિગંબર જૈન દિવાળી યાત્રા ગુપ’** પ્રસ્તુત કરે છે, તેના ૧૦ વર્ષીય તત્ત્વ જિજ્ઞાસુ એક સભ્ય દ્વારા રચિત, પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબેનને અર્પણ મંગલમય ભક્તિ સંવાદ **‘સ્વાનુભૂતિપ્રકાશ’**.

* Click [here](https://www.vitragvani.com/jeevan-parichay/gnani.aspx) to see Mangalmay Kahan or visit <https://www.vitragvani.com/jeevan-parichay/gnani.aspx>

- જ્ઞાન** : હે બેન ! તમે ક્યાં જઈ રહ્યાં છો ?
- સાધના** : હું તો આપણા ઉપકારી બહેનશ્રી ચંપાબેનની જન્મજયંતિ ઉજવવા સોનગઢ જઈ રહી છું.
- જ્ઞાન** : સોનગઢ જવાની શું જરૂર છે, જન્મજયંતિ તો અહીં પણ ઉજવી શકાય છે.
- વૈરાગ્ય** : હા, વાત તો વિચારવા જેવી લાગે છે, પણ....
- સાધના** : પૂજ્ય ધર્મમાતાએ સોનગઢમાં ઘણા વર્ષો રહીને ત્યાંની ભૂમિ પવિત્ર કરી છે અને તેથી તેમની જન્મજયંતિ પણ ત્યાં જ ઉજવવી જોઈએને !
- વૈરાગ્ય** : બેન સાધના ! પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબેન કેવાં હતાં ? તેમનાં જીવન વિશે અમને કહોને !
- સાધના** : હા, કેમ નહીં ! પૂજ્ય બહેનશ્રીનો જન્મ વઢવાણ ગામમાં શ્રાવણ વદ બીજના દિવસે વિક્રમ સંવત ૧૯૭૦માં થયો હતો. આ મંગળ દિવસે પિતાજી જેઠાભાઈ ને માતા તેજબાનાં ઘરે મંગળ વધામણાં થયાં હતાં. તો ચાલો, આપણે પણ આ મંગળ દિવસને યાદ કરી વધામણાં કરીએ....

ભક્તિ

(રાગ-વૈશાખ સુદ બીજને વાર)

શ્રાવણ વદ બીજ છે આજ, તેજબા ઘેર કુંવરી પધારીયા...
 ગુંજ્યા દુંદુભીના નાદ, તેજબા ઘેર કુંવરી પધારીયા...
 શુદ્ધ આતમના નાદ ગુંજ્યા છે, ભક્તો ઉતર્યા ભવ પાર...
 તેજબા ઘેર કુંવરી પધારીયા...
 શ્રાવણ વદ બીજ છે આજ, તેજબા ઘેર કુંવરી પધારીયા...

- સાધના** : જ્યારે બાળ મહાત્માની ઉંમર ફક્ત સાડાત્રણ વર્ષની હતી ત્યારે તેઓશ્રીનાં માતા તેજબાનું દેહવિલય થઈ ગયું હતું ! અને તેઓશ્રી

તેમનાં મોટા બેન સમરતબેન પાસે કરાંચી રહેવા ગયાં હતાં. તેઓશ્રી નાનપણથી જ દયાળુ અને શાંત હતાં. કરાંચીમાં પાણીના નળ સહચારા હતા. જ્યારે તેઓશ્રી પાણી ભરવા જતાં ત્યારે, તેમનો વારો આવવા છતાં તેઓશ્રી બીજાઓને પાણી ભરવા દેતાં અને કહેતાં "તમે પહેલા પાણી ભરી લો, પછી હું ભરીશ".

તેઓશ્રી નાનપણથી જ વૈરાગી હતાં અને સતીઓનું બહુ આકર્ષણ હતું. શાળામાં પ્રથમ આવવાના કારણે તેઓશ્રીને પુરસ્કારમાં 'સતી મંડળ' નામક પુસ્તક ભેટમાં મળ્યું હતું અને તેઓશ્રી સખીઓ સાથે સતીઓના ચરિત્રના ગરબા ગાતાં-ગવરાવતાં હતાં. તો ચાલો, આપણે જોઈએ કે તેઓશ્રી કેવા વૈરાગ્યરસ ભરેલા ગરબા કરાવતાં હતાં....

ભક્તિ

આવો આવો ! સૌ સીતા સતીનો વૈરાગ સુણવા આવો....
 આવો આવો ! સૌ સીતા સતીનો વૈરાગ સુણવા આવો....
 રામચંદ્રજીનો સાથ દેવાને, કર્યો વનમાં વાસ;
 રાવણ દ્વારા હરણ થયું પણ, શીલમાં રહ્યાં સુદ્રઢ આવો...
 પાપ તણો ઉદય આવ્યો ને, તજ્યો રામે સાથ;
 બળભદ્રને સંદેશ મોકલ્યો, 'ધર્મ ન છોડતા નાથ'.... આવો...
 અગ્નિ પરીક્ષા પસાર કરીને, ચાલ્યા વન મોઝાર;
 પંચ અણુવ્રત ગ્રહણ કરીને, થયા અર્જિકા મહાન આવો...

સાધના : તેઓશ્રીને એમ થયા કરતું હતું કે આ કરાંચીમાં ધર્મના સંસ્કારને પોષણ મળતું નથી તેમ જ સંતોનો વિરહ લાગતો હતો. તેથી મન પરદેશમાં એટલે કે કરાંચીમાં લાગતું ન હતું. આ કારણે સામાન્યપણે નરમ પ્રકૃતિના હોવા છતાં એકલા જ કરાંચીથી વઢવાણ જવા નીકળી પડ્યાં....

ભક્તિ

(રાગ- મારા માતાજીને લાગ્યો છે...)

વહાલા ધર્માત્માને લાગ્યો છે સત્ સંતોનો રંગ.... વહાલા....
 એ તો આવી પહોંચ્યાં.. એ તો આવી પહોંચ્યાં,
 વીરપુર જ્યાં સંતોનો સંગ....
 વહાલા ધર્માત્માને લાગ્યો છે સત્ સંતોનો રંગ.... વહાલા....

સાધના : ભગવતી માતા વઢવાણમાં તેમનાં મોટાભાઈ વૃજલાલભાઈ સાથે રહ્યાં. વિક્રમ સંવત ૧૯૮૫માં એટલે કે તેઓશ્રી ૧૪-૧૫ વર્ષના હતાં ત્યારે વઢવાણમાં ગુરુદેવશ્રીનો પ્રથમ સત્-સમાગમ થયો હતો. પછી તો તેઓશ્રી પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનાં પ્રવચનોનો લાભ વારંવાર લેતાં હતાં અને ઘરે આવીને પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનાં પ્રવચનમાં જે આવ્યું હોય તે **WORD TO WORD** લખી લેતાં અને એનો ઊંડો અભ્યાસ કરતાં હતાં. એમ કરતાં-કરતાં સ્વાધ્યાય, ચિંતન, મનન વધતાં ગયાં. અને ત્યાર પછી ૧૯ વર્ષની ઉંમરે વાંકાનેરમાં સંવત ૧૯૮૯, ફાગણ વદ દશમના મંગળ દિવસે બપોરે લગભગ ત્રણ-સાડાત્રણ વાગે સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત કર્યું.

ભક્તિ

(રાગ- ભાવે ભજો ભાવે ભજો...)

ભાવે ભજ્યો.. ભાવે ભજ્યો.. આતમ રાયા,
 સમ્યગ્દર્શન પાયા જી પાયા....
 શુદ્ધ આતમકો નિજ મેં બસાયા,
 ભવ ભ્રમણકા અંત હૈ આયા,
 કહાન ગુરુ.. કહાન ગુરુકો.. બતાયા....
 સમ્યગ્દર્શન પાયા જી પાયા....
 ભાવે ભજ્યો.. ભાવે ભજ્યો.. આતમ રાયા,
 સમ્યગ્દર્શન પાયા જી પાયા....

સાધના : સમ્યગ્દર્શન થયા પછી આત્માનુભવી એ સંતે મોટાભાઈ હિંમતભાઈને પત્રમાં લખ્યું હતું કે : 'આ આત્માને પરિભ્રમણનો કિનારો આવી ગયો છે' અને પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીને કહેલ કે 'સાહેબ ! આપના પ્રતાપે મને આત્મસાક્ષાત્કાર થયો છે'. કૃપાળુ ગુરુદેવશ્રીએ પૂજ્ય બહેનશ્રીને પૂછ્યું 'બહેન ! તમને આત્મસાક્ષાત્કાર થતાં શું થયું ?' ત્યારે પૂજ્ય બહેનશ્રી એ કહ્યું 'આત્મા અકર્તા થઈ ગયો, કર્તૃત્વ છૂટી ગયું અને જ્ઞાતા થયો.' માત્ર થોડા પ્રશ્નોના ઉત્તરથી જ જ્ઞાનસાગર ગુરુદેવશ્રીને સંતોષ થઈ ગયો હતો ને તેઓશ્રીનાં મુખમાંથી સહજ જ 'આત્મા ક્યાં સ્ત્રી કે પુરુષ છે ? આત્મા ક્યાં બાળક કે વૃદ્ધ છે ?' એવા ઉદ્ગાર સરી પડ્યાં.

ત્યાર પછી થોડા જ સમયમાં સંવત ૧૯૯૧માં પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીએ સંપ્રદાય પરિવર્તન કરી સોનગઢમાં વસવાટ કર્યો. શાસનપ્રભાવક ગુરુદેવશ્રીનાં પ્રવચન આદિનો લાભ લેવા પૂજ્ય બહેનશ્રી પણ સોનગઢમાં સ્થાયી થયાં. સમયસારમર્મજ્ઞ પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનાં પ્રવચનો સાંભળી પૂજ્ય બહેનશ્રીને એમ થયા કરતું હતું કે અહો ! ગુરુદેવશ્રીનાં પ્રવચનો કેટલા અદ્ભુત છે અને એમાં તો દરરોજ નવા-નવા ન્યાય અને ખુલાસાઓ આવે છે....

ભક્તિ

(રાગ-મારા ઘર આંગણિયામાં)

રૂડા સુવર્ણપુરીમાં કહાન ગુરુજી પધાર્યા રે !....
 રૂડા સુવર્ણપુરીમાં કહાન ગુરુજી પધાર્યા રે !....
 એના પ્રવચનમાં શુદ્ધ આતમનું જ્ઞાન,
 એવા અદ્ભુત ન્યાયોનું રસપાન કરાવે રે !....
 રૂડા સુવર્ણપુરીમાં કહાન ગુરુજી પધાર્યા રે !

સાધના : વિક્રમ સંવત ૧૯૯૩ ના ચૈત્ર વદ આઠમની તિથિએ ૨૩ વર્ષની ઉંમરે ધ્યાનમાંથી બહાર આવતાં પૂજ્ય બહેનશ્રીને મતિજ્ઞાનની શુદ્ધતાના ફળ સ્વરૂપે પૂર્વ ભવનું સ્મરણ આવ્યું.... જાતિસ્મરણ જ્ઞાન થયું.

જાતિસ્મરણજ્ઞાનમાં સ્વયંનાં તથા ગુરુદેવશ્રીનાં પૂર્વ ભવોનું જ્ઞાન થયું હતું.

પૂર્વ ભવમાં તેઓશ્રી સીમંધર ભગવાન પાસે હતાં. સીમંધર ભગવાનની વાણીમાં, પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનો જીવ ચાર ભવ પછી ધાતુકીખંડમાં સૂર્યકીર્તિ નામના તીર્થંકર થશે અને તેઓ (-પૂજ્ય બહેનશ્રી) તેમનાં દેવેન્દ્રકીર્તિ નામના ગણધર થશે વગેરે વાતો તેમને જાતિસ્મરણ જ્ઞાનમાં આવી હતી.

આ બધી વાતો, આપણે જેમ કાલની વાત યાદ કરીએ છીએ એમ યાદ આવી હતી.

ભક્તિ

(રાગ - નિર્ઝંશી કા માર્ગ)

જાતિસ્મરણ જ્ઞાન.... જાતિસ્મરણ જ્ઞાન
હમકો પૂર્વ ભવ બતલાતા હૈ.... જાતિસ્મરણ જ્ઞાન....
બહનશ્રી મેરે.... નિજ ધ્યાન કરતે થે
તબ પૂર્વભવ સ્મરણ આયા,
ગુરુદેવશ્રી મેરે.... ગુરુદેવશ્રી મેરે
અબ તીર્થંકર હોનેવાલે હૈ....
ગુરુદેવશ્રી મેરે.... ગુરુદેવશ્રી મેરે
અબ તીર્થંકર હોનેવાલે હૈ....
ગુરુદેવશ્રી મેરે....
જાતિસ્મરણ જ્ઞાન.... જાતિસ્મરણ જ્ઞાન
બહનશ્રી કો આયા હૈ.... જાતિસ્મરણ જ્ઞાન
બહનશ્રી મેરી.... બહનશ્રી મેરી
અબ ગણધર પદ લેને વાલી હૈ....

જાતિસ્મરણ જ્ઞાન, જાતિસ્મરણ જ્ઞાન
ભગવતી માત કો આયા હૈ જાતિસ્મરણ જ્ઞાન....

સાધના : આપણા સ્વાધ્યાય મંદિરના ગોખલામાં જે સમયસારજી બિરાજમાન છે તે, સ્વાધ્યાય મંદિરના ઉદ્ઘાટન પ્રસંગે પૂજ્ય ભગવતી માતાએ જ બિરાજમાન કર્યું હતું અને પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીએ તેઓશ્રીને 'ભગવતી' એવું બહુમાન ભર્યું વિશેષણ આપ્યું હતું.

તેઓશ્રીનો જ્ઞાન ને વૈરાગ્ય એવો હતો કે કૃપાસાગર પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીએ 'આરાધનાની દેવી' જેવી ઉપમા તેઓશ્રીને આપી હતી.

વૈરાગ્ય : બેન સાધના ! પછી શું થયું ?

સાધના : ભાઈ વૈરાગ્ય ! વિક્રમ સંવત ૨૦૩૭, કારતક વદ સાતમના દિવસે ભાવિ તીર્થાધિનાથ પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીએ વૈમાનિક સ્વર્ગમાં પ્રયાણ કર્યું અને પૂજ્ય ભગવતી માતા તેમ જ ભક્તોને વિરહમાં મૂકી ગયાં. અને તેઓશ્રીનું હૃદય પોકારી ઉઠ્યું.....

ભક્તિ

(રાગ-તુમ બિન કૌન સુનાવે)

ગુરુવર વિરહ લાગ્યો રે !

ગુરુવર વિરહ લાગ્યો રે !

જ્ઞાનની વાતો કોણ સુણાવે !

જ્ઞાનની વાતો કોણ સુણાવે !

યાદ આવે સત્સંગ રે !

ગુરુવર વિરહ લાગ્યો રે !

ગુરુવર વિરહ લાગ્યો રે !

સાધના : મહા ઉપકારી પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીની ચીર વિદાય પછી ભક્તોને આ સંસારના તાપમાંથી બચાવનાર એક પૂજ્ય બહેનશ્રીની શીતળ છાયા જ હતી.

પછી વિક્રમ સંવત ૨૦૪૧, ફાગણ સુદ સાતમના શુભ દિને તેઓશ્રીની નિશ્રામાં પંચ મેરુ-નન્દીશ્વર જિનાલયની પ્રતિષ્ઠા થઈ, તેમાં ગુરુદેવશ્રી અને બહેનશ્રીનાં વચનામૃત આરસ-પાષાણમાં કોતરાવવામાં આવ્યાં છે.

ગુરુદેવશ્રીની વિદાય પછી દસ વર્ષ સુધી મુમુક્ષુઓને ઉઠતા સર્વ પ્રશ્નોનું સમાધાન સરળ, પણ સચોટ અને હૃદયસ્પર્શી, ભાષામાં તેઓશ્રી કરતાં હતાં.

વૈરાગ્ય : અહો ! મહા ભાગ્ય આપણા કે પંચમ કાળમાં આવા જ્ઞાનીઓનો સત્-સંગ મળ્યો.

સાધના : પરંતુ વિક્રમ સંવત ૨૦૪૬ વૈશાખ વદ ત્રીજે આ ભરતક્ષેત્રમાં જીવોનાં પુણ્ય ખૂટ્યાં અને ભાવિના ગણધર એવા પૂજ્ય ભગવતી માતાનો વિરહ પડ્યો.... તેમણે ચીર વિહાર કર્યો. આ દિવસે માનો મુમુક્ષો ઉપર આભ જ તૂટી પડ્યું અને સૌ મુમુક્ષુઓનાં હૃદયમાં એક જ ભાવ હતો....

ભક્તિ

(રાગ-ગુરુ તારો સાંભરશે સથવારો)

માતા તારી વિદાય છે દુઃખકારી,
માતા તારો વિહાર છે દુઃખકાર....
માતા તારી વિદાય છે દુઃખકારી....
દર્શન-વાણી મળે નવ તારા,
ન મળે જ્ઞાન-વૈરાગ્યની ધારા;
માતા તારી વિદાય છે દુઃખકારી,
માતા તારી વિદાય છે દુઃખકારી....

સાધના : હે વૈરાગ્ય ને જ્ઞાન ! તેઓશ્રીનાં ઉપકારની વાતો તમને કેટલી કહું ? જેટલી વાતો કરીએ તેટલી ઓછી છે, પણ આજના દિવસે આપણે

એવી પ્રતિજ્ઞા કરીએ કે.... તેઓશ્રીનાં પાવન જીવનમાંથી બોધ લઈને
આપણે સૌ સમ્યગ્દર્શન ત્વરાથી પ્રાપ્ત કરીએ....

સ્વાનુભૂતિબોધ દાતા અનુભવી સંત કહાન ગુરૂદેવનો જય હો....
ચૈતન્યદેવનાં પ્રત્યક્ષ દર્શનપ્રાપ્ત પ્રશમમૂર્તિ ભગવતી માતનો જય હો....
